

a tudíž náhrada patrně nedostatečná a v důsledku toho zákonu nevyhovující.

Čís. 2739.

Nejde o zmatek čís. 3 § 281 tr. ř., bylo-li konáno hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, ač bylo jeho přítomnosti k náležitému objasnění věci třeba (§ 427 odstavec druhý tr. ř.).

I přestupek podvodu jest deliktem dolosným; i jeho skutková podstata vyžaduje náležitosti § 197 tr. zák.; od zločinu podvodu rozlišují se podvody, jež dlužno pokládati za přestupky, pouze tím, že nevykazují okolností, uvedených v §§ 199, 200, 201 tr. zák. a dodávajících činu ráz zločinu (§§ 205, 461 tr. zák.); § 461 tr. zák. obsahuje jen trestní sazbu, nikoliv samostatnou skutkovou podstatu, odchylnou od § 197 tr. zák.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1927, Zm I 761/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 11. listopadu 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvod zmatečnosti čís. 3 §u 281 tr. ř. v souvislosti s §em 427 tr. ř. Leč neprávem se dovolává tohoto zmatku, poněvadž ani netvrdí, a není ani ze spisů patrné, že tu byl nedostatek oněch formálních podmínek, uvedených v prvním odstavci §u 427 tr. ř. a ohrožených výslovně zmatečností, za nichž lze vynést rozsudek proti nepřítomnému obžalovanému. Má-li stěžovatel za to, že hlavní přelíčení nemělo se konati proti němu v jeho nepřítomnosti proto, že pro svůj zdravotní stav nemohl podniknouti dalekou cestu ku krajskému soudu v Mostě, a že mu tudíž pro nepřekonatelnou překážku bylo zabráněno dostavití se k hlavnímu přelíčení, bylo podle třetího odstavce §u 427 tr. ř. na něm, by podal včas odpor proti rozsudku, vynesnému v jeho nepřítomnosti. Toho neučinil, a proto nelze k jeho vývodům přihlížeti. Nálezacímu soudu bylo arci podle druhého odstavce §u 427 tr. ř. volno, by přes to, že tu byly podmínky prvního odstavce §u 427 tr. ř., neprováděl hlavní přelíčení v nepřítomnosti obžalovaného, kdyby byl měl za to, že k náležitému objasnění věci je třeba jeho výslechu. Leč tím, že tak nepostupoval, dal na jevo, že mu i bez osobního výslechu obžalovaného je možno, zjednatí si na základě po ruce jsoucí průvodní látky spolehlivé přesvědčení o rozhodných skutečnostech. Toto stanovisko nálezacího soudu nelze napadati podle čís. 3. §u 281 tr. ř., ježto soud tu postupuje podle volného přesvědčení a není mu proto určitý postup předepsán pod zmatečností. Jen mimochodem budiž ještě podotknuto, že obžalovaný mohl svým obhájcem, jak to ostatně při vyhlášení obžalovacího spisu sám naznačil, uplatňovati při hlavním přelíčení ve svůj prospěch vše, co se mu zdálo býti vhodným, a že ve zmateční stížnosti neuvádí určitých okolností, které mohl při osobním výslechu ještě přednésti.

Pochybenou shledává zmateční stížnost kvalifikaci jednání obžalovaného jako zločinu podvodu. Obžalovaný nejednal prý ve zlém úmyslu,

jaký předpokládá § 1. tr. zák. v souvislosti s ustanovením §u 197 tr. zák., nýbrž nanejvýš nedbale, takže by bylo ospravedlněno pouze odsouzení pro přestupek podle §u 461 tr. zák. Stížnost je nedůvodná. Neuvědomuje si, že i přestupek podvodu je deliktem dolosním a že i jeho skutková podstata vyžaduje tytéž náležitosti, jaké jsou vyznačeny v §u 197 tr. zák. Od zločinu podvodu rozlišují se podvody, jež dlužno pokládati za přestupky pouze tím, že nevykazují okolností, uvedených v §§ech 199, 200 a 201 tr. zák. a dodávajících činu ráz zločinu (§§ 205 a 461 tr. zák.). Proto obsahuje § 461 tr. zák. jen trestní sazbu pro takovéto menší podvody a nikoliv samostatný předpis trestní, stanovící skutkovou podstatu odchýlnou od §u 197 tr. zák. Dále dlužno stížnosti připomenouti, že se obžalovanému klade za vinu podvodné jednání v tom směru, že lstivým předstíráním vylákal na Richardu W-ovi zálohu 600 Kč na srážku ceny perel, jež měl dodati, a že proto pro přičitatelnost záležitosti jen na tom, zda obžalovaný jednal v podvodném úmyslu v té době, kdy žádal na W-ovi zálohu. Stížnost je proto na omylu, míní-li, že odsouzení pro zločin podvodu by bylo jen tenkrát ospravedlněno, kdyby bylo dokázáno, že obžalovaný jednal v podvodném úmyslu v době, kdy W-ovi dodávku perel nabídl. Netřeba se proto zabývatí dotyčnými vývody zmateční stížnosti, poněvadž se nedotýkají podstaty věci. Že však obžalovaný v té době, kdy žádal na W-ovi zálohu 600 Kč, jednal v podvodném úmyslu, nalézací soud zjišťuje a odůvodňuje způsobem, hovícím zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.). Neuznává-li stížnost úvahy soudu přesvědčivými a uplatňuje-li, že z úvah soudu neplyne závěr jím dovozovaný, brojí tím jen nepřipustně proti volnému uvažování průvodů a založenému na něm přesvědčení soudcovském (§§ 258, 288 čís. 3. tr. ř.), I z pozdějšího jednání obžalovaného je soud oprávněn usuzovati na zlý úmysl v době předcházející. Můžeť soud mocí svého práva volného uvažování průvodů (§ 258 tr. ř.) učiniti pramenem svého poznání vše, co přišlo před hlavním přelíčením na jevo a co je způsobilé, vykonávati vliv na jeho přesvědčení. Když proto soud mezi jiným uvádí pozdější korespondenci obžalovaného s W-em jako důvod, svědčící pro podvodný úmysl obžalovaného, nelze tento postup napadati a je zejména neoprávněnou námitka, že soud co do trestní zodpovědnosti ve smyslu §§ 197 a 461 tr. zák. předpokládá po subjektivní stránce napotomní zlý úmysl (*dolus subsequens*). Obsahu rozsudku přičí se též tvrzení stížnosti, že poukaz na pozdější jednání obžalovaného jest jediným důvodem pro přesvědčení o zlém úmyslu obžalovaného. Uvádíť soud celou řadu úvah pro své přesvědčení. Dovozuje-li stížnost z toho, že obžalovaný investoval zálohu 600 Kč do svého závodu, závěr obžalovanému příznivý, činí tak nepřipustně, zvláště když nelze za to míti, že by nemohlo obstáti před pravidly a zákony logického myšlení uvažování soudu v tomto ohledu, přihlíží-li se náležitě i k ostatním jeho důvodům. Snaží-li se stížnost uplatňováním vlastních úvah, jako poukazem na rodinné poměry obžalovaného, dokázati, že obžalovaný nejednal ve zlém úmyslu, nýbrž nanejvýše nedbale, vkročuje do oblasti jí nepřipustné, oblasti to volného uvažování průvodů, vyhrazené podle zákona (§§ 258, 288 čís. 3. tr. ř.) pouze soudu nalézacímu.